

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

Pretiu abonamentului:
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
" " " " jum. anu 2 .. 50 "
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci
" " " " j. a. 7 franci

Pretiu inseritiunilor:
Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintiele sè se adreseze la Redac-
tiunea dela
„BISERIC'A si SCÓL'A“
Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A“

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Cu inceputulu anului 1884 deschidemu abo-
namentu nou la „Biseric'a si Scól'a.“

Rogàm pre toti domnii abonenti de pana
acuma, cari dorescu a avé fói'a nóstra si pe vi-
toriu, se binevoiésca a tramite la „tipografi'a
diecesana“ pretiu de prenumeratiune care e:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.
" " " " pe jum. anu . . . 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 franci
" " " " pe j. anu 7 "

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana
acuma s'a bucuratu fói'a nóstra, ne indreptatiesce
a sperá, cà si in viitoriu vomu fimbratisiati de
asemenea simpathii calduróse precum si de bu-
navointi'a nestramutata a Onoratului Publicu ce-
titoriu.

Redactiunea.

PREDICA

in contra beuterei de vinarsu.

(de parochulu betranu)

„Ceriulu si pamentulu chiamu as-
tadi de marturia contra vóstra, cà
eu vi-am pusu inainte viéti'a si mór-
tea, binecuventarea si blastemulu.
Alege dara viéti'a ca se traiesci tu
si sementi'a ta!
(A dóu'a lege XXX. 19.)

De unu restimpu inéocia a inceputu a mi
se turburá anim'a candu vorbescu cu voi I. Cr.
despre traiulu nostru din lume. M'am intristatu
si me amarescu totdeuna candu intalnindu-me cu
cutareva dintre voi, ve plangeti cà trebile nu ni
mergu bine, cà a-ti inceputu a dá inapoi in locu

d'a merge inainte, cà seraci'a in tóta goletatea
ei a pasitu peste pragulu usiei vóstre, cà lipsele
si neajunsurile se sporescu pe dí ce merge, si
cà totu mai tare ne cofundàm sub povar'a gre-
utatiloru ce apésa umerii nostrii. N'am potutu se
mi-astupu urechile la plansorile vóstre nici se
mi-inchidu ochii dinaintea atátoru suferintie ce
vedu cà a cuplesitu comun'a nóstra, ci ca unu
pastoriu si parinte alu vostru din dí din nópte
mi-am datu silinti'a a aflá inceputulu, isvorulu
reului si totodata midiloculu, prin carele s'ar
potea îndepartá elu dela noi, din comun'a nóstra.

Reulu, isvorulu lui n'a fostu greu se lu-aflu;
elu se arata pré de-aprópe, urmarile lui suntu
cu multu mai ingreunatórie, de câtu se nu lu-
aflamu; numai celu orbu nu lu-vede, numai celu
impetrítu nu se misca la vederea lui. — O! Cres-
tiniloru — credeti-mi mie, mi si rusine a lu-numí
cu numele seu, mi-cade cu greu a numí cu nu-
mele seu celu adevveratu reulu, ce s'a incuibatu
in casile vóstre si impedita inaintarea, bunasta-
rea nóstra.

Strainii ne batjocurescu, se ridu de noi, ne
despretiuescu vediendu-ne napustiti, remasi ina-
poi, intunecati la minte; cei mai istoreti decâtu
noi se folosescu de nesciinti'a nóstra; de mer-
gemu pe o cale cu unu deaprópe de altu nému,
— noi mergemu de-abuna sém'a 'napoi'a lui, de
suntemu chiamati undeva la unu sfatu, scaunulu
nostru e celu de pe urma; de ne infacisiamu la
vre-o diregatoria, ne umilimu, nu ni scimu cercá
dreptulu si mai totdeuna ne pagubimu, pentrucà
nu ni scimu aperá caus'a.

Trista icóna e acést'a Iub. mei; mai intris-
tatoriu inse e, cà ea nu e numai icóna, e starea
cea adevverata a poporului nostru mai preste totu, si
potiu dice, cà nici noi lucuitorii din comun'a nós-
tra nu ne potemu falí cu insusiri mai bune. Nu,
pentrucà reulu, adeca ca se lu-numescu cu ade-
veratulu seu nume — afurisi'a betia s'a incuibatu

si între ómenii nostri, beutur'a de vinarsu, (rachiu) ne bantuaia si pre noi, ai noștrii ómeni asisderea s'au datu cu birtulu (cârcium'a) otrav'a acea spurcata si pre noi ne slabesce, ne seracesce si ni pune pedici la multe lucruri bune si folositoare. Pentru aceea eu m'am otaritu astadi cu ajutoriulu lui Ddieu a pasí inaintea vóștra cu acelu propusu, ca se vi-aratu vóa marimea reului, ca si voi se lu-cunósceti si se ve feriti de elu. Dreptaceea „*Ceriulu si pamentulu chiamu astadi de marrur'a contra vóștra, cà eu vi-am pusu inainte viéti'a si mórtea, binecuventarea si blastemulu. Alege dara viéti'a ca se traiesci tu si sementi'a ta!*“

In cuventarea mea de astadi vi-voiu aratá vóa :

1) Marimea prepastiei, in carea ve impinge beutur'a de vinarsu,

2) midiloculu prin carele ve poteti scóte din reutate.

Déca nu vi-pasa de voi si de sanetatea vóștra, fia-vi mila de pruncii voștrii si me ascultati cu bagare de séma, ca dóra din cuvintele mele veti culege putiena invetiatura pentru indreptarea vietii vóștre in viitoriu.

Éra Tu Dómne Dumnediule! intaresce glasilu meu celu slabu si indémna pre cei adunati astadi in cas'a Ta, ca se lu-primésca si se lu-pastreze.

I.

Vrendu a vi aratá vóa marimea reului ce isvoresce din beutur'a de vinarsu, vi punu inainte unu omu datu cu acésta beutura. Priviti-lu! Ochii lui suntu intunecati, faci'a palida, poterile lancedite, mintea confusa, gandulu lui i-sta pururea la iéga (glaja); candu se scóla candu se culca ar' bé, candu pléca la drumu candu sosesce asisderea: candu e serbatóre ori dí de lucru el bea; déca a inchiatu vr'o cumperare ori vendiare ori càtu de mica, — fara beutura nu-o lasa; de e véra — bea pentru ca e caldu, de e iérna — bea pentru cà e frigu; de e veselia in casa — bea de bucuria, de e intristare bea ca se uite de necasu, bea diu'a, bea nóptea, chiar si in visu bea la otrava. — Afurisitu gâtlénu, óre cum de nu se satura odata? Óre cum de nu se umple odata?! Sermanu' omu! Óre cum de nu vede stricatiunea beuturii, urmarile ei pagubitoare!? Si de vediutu usioru ar' poté vedé din anu in anu cum scade in avere. Eta prunii si pomii din gradina remanu in acestu anu necuratiti de omide; tatalu seu ii-a saditu, ii-a ingrigitu pana la starea, de astadi aducu rodu si dinsulu ii lasa prada omideloru; bine face, — astfeliu baremu nici umbra nu facu in gradina, si apoi dinsulu de are lipsa de umbra, apoi destulu largamentu si recóre este in birtulu satului!

— Gardulu incepe a se desgradi, proptele au cadutu, piere unu stoboru dupa altulu, nimene nu vine se puna macaru o nuéa in cununa ca se se pastreze baremu stoborii remasi; si e bine asia, vecinii de omenia potu traí intr'olalta si fara garduri; astfeliu — dice in sine — nimene nu lu-va poté batjocóri, cà gardulu lui asémene cu celu dela birtu, cà numai acolo e ingraditura inalta, tare ca la o cetate. — Cas'a incepe a se descoperi, adi cade o singhila mane alt'a, pase-rile ceriului au usi de a intrá la putienele grantie puse in podu se se usuce; plou'a au inceputu a se strecorá printre podele, — nici albiile nici tóte vasele câte s'au suitu in podu nu suntu in stare a o oprí in cursulu ei. Primejdi'a e aprópe, ce face? — indésa cativa tului printre singhile in loculu celoru cadute si cas'a e acoperita ca si de nou si apoi — dice, — déca cuiva nu i se'mpare la ochi, uite se la birtu; acel'a are acoperislu dupa placulu celoru bogati. — Pruncii sdrentiosi, flamendi, ulitariiti, crescu fara crescere, mam'a loru ii sustiene ca vai de ei. Elu insusi cu ochii caduti in capu, dar si capulu pururea se pare cà nu sta pe locu, cu perulu iesitu prin palaria; calea de la cas'a lui pan' la usi'a birtului se pare cà e maturata asia e de netedita de talpele picióreloru lui. De câte-ori vine acasa, pruncii s'ascundu, cà se temu de elu, éra soci'a s'a vescu de plansulu celu necurmatu. Desu se peronda la ea creditorii barbatului, birtasiulu vine cu zalogulu (pemu) ca ea se-lu rescumpere; antistii comunali ceru darea imperatésca; unu vecinu cere pretiulu de impaciuire pentru vatemare de onóre, altulu cere pretiulu ferestreloru ce le-a spartu trecédu betu pe dinaintea loru; si fiindeà densulu timpulu celu mai multu lu-petrece in beuturi si in betii, totu mai tare si mai tare scapeta in avere pana-ce mai pe urma remane pe ulitia elu si soci'a si pruncii. — Si tocmai se nu fia asia, se nu remana pe strade; spuneti-mi voi iubitoru crestini! ce omenia póte se aibe unu betivu naintea altoru ómeni? — De e diuaslu, — cine lu-chiama la lucru? De e meseriaslu (maiestru), — se ferescu ómenii de elu; de e negutietoriu, in currendu va trebui se-si inchidia duchianulu [bolt'a]; de e diregatoriu nu peste multu va trebui se se depuna; de e fruntaslu la comuna au biserica — si-perde increderea si omenia dinaintea ómeniloru. Deci ce folosu de omulu betiiu cà si traiesce pre lumea acést'a! Ómenii lu-urescu, vecinii se ferescu de elu; pentru familia densulu e o nenorocire in casa, pentru sine insusi — blastemu si bóla. — Mai bine ar fi fostu unu'a ca acést'a se nu se fi nici nascutu pe lume! — se nu ingreune si elu pamentulu! — Dar se nu grabimu cu judecat'a Crestiniloru! dar déca e

bine asia. Déca n'ar fi morburi, bóle pe lume, — ómenii n'aru scí pretiui sanetatea; déca n'aru ani rei, nerodítori, — noi ómenii n'amu scí dá miamita lui Ddieu pentru anii cei buni. Ci-scíe dar déca si din viéti'a ómeniloru be-tíi potemu scóte ceva invetiatura.

Ei suntu pusi in cód'a societatii omenesci, ca cei fruntasii se fia deschiliniti de ei. Silitive dreptaceea Iubitiloru! ca voi se ajungeti in frunte si nu in códa; feritive, ca de voi se nu se ridie pruncii pe ulitie, se nu ve arate alti ómeni cu degetulu; aveti grija de casile vóstre ca se le lasati intregi prunciloru vostri, ca pamenturile si mosiile vóstre se nu ajunga pe mani straine; pestratív'e omeni'a naintea ómeniloru ca se fiti cinstiti si pretiuiti de toti. Eu numai de cátu vi-oiu arata si modulu, prin carele ve veti potea smulge din ghiarele satanei.

II.

Nainte de acést'a cu 300 de ani vinarsulu n'a fostu cunoscutu in lume, elu s'a víritu mai antáiu ca medicina, de carele inse in decursulu timpului au abusatu ómenii, pana astadi lu-beu in locu de apa; fabrice mari s'au radicatu, in cari se prepara, casi frumóse s'au ziditu, in cari se vinde vinarsulu; anumiti ómeni traiescu numai din negutiatori'a cu vinarsu, dar mai multi-nsi suntu de acei'a, cari lu-beu. Din banii acestor'a s'au radicatu fabricele si birturile, din ave-rea loru se sustienu si se imbogatescu birtasii si negutiatorii de vinarsu. — Suntu multi, fórt'e multi acei'a, cari traiescu de dupa beutur'a acést'a otravósa si deci vorb'a mea nu va fi placuta la ei, eu totusi indrasnescu a pasí naintea vóstra cu acelu propusu, ca se ve indemnu nu ca se demoliti fabricile si birturile, cari se radica pe cont'a beutoriloru de vinarsu, — ci ca se ve radicati cási vóua si prunciloru vostri, nu ca se goniti din comuna pre vendietorii de vinarsu, càci si ei suntu ómeni ca si voi, ci ve indemnu, ca sudórea si agonisé'l'a vóstra cea crunta se nu o duceti la ei, lasanduve soci'a flamanda si pruncii golisiei. Nu, noi nu vremu se demolimu birturile si fabricele de vinarsu — atát'a inse ni-ar cadé bine nóua multor'a, déca am vedé crescendu iérba inaintea usiloru si ni-ar fi spre fal'a comunei, déca am vede spini trasi in ferestriile loru ca astfelu se stee ele de pomenire, cà in comun'a acést'a crestinii suntu tredi si se ferescu de beutura, se stee de semnu, cà in comun'a nóstra satan'a n'are potere peste ómeni, se védia si strainii cari voru trece prin comun'a nóstra, cà aici locuiescu ómeni cu ronduéla, cari platescu dările, sustienu scól'a si biseric'a in buna ronduéla; se védia si se cunósca toti ómenii cu micu cu mare, cà fruntasii po-

porului dela noi suntu ómeni intielepti, cu minte trédia cari sciu se povetiúesca poporulu pe cà-ile cele bune.

Eu Iub. Asc! m'am sfatuítu cu fruntasii comunei despre calea, pe carea ar trebui se mergemu ca se incungiuràm'u primejdi'a venita asupra nóstra si intre olalta amu hotaritu, ca pe astadi dupa iesitul diu biserica se ne intalnimu toti in scóla si toti impreuna se ne intielegemu fratiesce despre cele ce avemu de facutu. O reuniune, adeca o insocire neincungiuratu ni de trebuintia; o insocire, carea se-si aibe hotarele sale intarite, cari apoi de nimenea se nu fia calcate. Hotarele (statute) acele suntu si staverite, numai se veniti se le ascultati si voi. Veniti dara cu totii si vi scrieti numele in catalogulu ómeniloru celoru tredi. Puneti unu gandu bunu in Ddieu si probati — déca nu pe mai multa vreme — barem intr'unu anu, si veti vedé, cà ni se va schimbá sórtea spre bine. — Stramosii nostrii au potutu traí fara beutur'a de vinarsu si au fostu mai sanetosi si in mai buna stare, — de-ce se fimu noi mai slabi si mai nepotintiosi de cátu ei! In tiér'a nóstra precum si in alte tieri in mai multe comune s'au infintiatu insociri ca si acést'a si ómenii dau multiamita lui Ddieu, pentru cà li-a tramisu gandulu acest'a bunu; se luamu si noi invetiatura dela ómenii cei intielepti, se nu urmarimu pasii celoru nepriceputi. Ce bine ar fi déca noi toti crestinii càti ne inchinàm'u in acésta santa casa, — de astadi inainte toti intr'unu cugetu si intr'o voia ca niste frati buni am dá peptu cu dusmanulu nostru celu mai mare, cu beutur'a de vinarsu! Glasulu meu parintescu catra voi — nici odata n'a sunatu cu atát'a révna si cu atát'a ingrijire! Ascultati-lu! Ascultati-lu — „*Ceritulu si pamentulu chiamu astadi de marturia contra vóstra, cà eu vi-am pusu inainte viéti'a si mórtea, binecuventarea si blastamulu. Alege dara viéti'a ca se traiesci tu si sementi'a ta!*”

Éra Tu Dómne Dumnedieule! Carele tóte le vedi si tóte le scii! Tu vedi si nepotinti'a nóstra, Tu vedi cà noi nu traimu ci numai chinuimu pe lumea acést'a; Tu scii cà in locu d'a ne intarí, noi am slabitu; pruncii nostri suntu mai slabanogi, cine scie ce se va alege din nepotii nostri! Pre Tine Dómne Te rogamu — deslégane déca am fi sub óresi-care blastemu si ne scóte din primejdi'a perirei. Binecuenta Dómne pre toti acei'a, cari si-punu de gandu a se ferí de beutur'a cea spurcata de vinarsu. Intaresce Dómne gandulu loru si ii apera de tóta pagub'a. — Aduna-ne pre toti fratii intr'o insocire, ca impreuna se ne invredni-a marí nemele Teu! Amin.

Duminec'a nainte de Nascerea Domnului Cristosu.

(Continuare si fine.)

Santulu apostolu Pavelu n'a voitu a se stinge consciinti'a nationala prin sant'a religiune a crestinismului. Eca, cum a cultivatu elu in Evreii crestini acestu nobilu semtiamentu (XI. 8—13): „Prin credintia Avramu chiamatu fiindu de a iesi la loculu, care era se lu-ia spre mostenire, a ascultat si a iesitu nesciindu unde merge. In pamentulu fagaduintiei au locuitu ca intr'unu pamentu strainu Isacu si Iacobu; caci asteptau cetatea alu carei'a creatoriu si architectu este Ddiu. Sar'a prin credintia a primitu sementi'a preste timpulu etatii sale si a nascutu pre unulu, din carele s'au sporitu apoi ca stelele ceriului in multime si ca nisipulu marii celu nenumarabilu, si toti acesti'a erau straini si peregrini pe pamentu, si ca atari au moritu fara a fi primitu cele promise; inse au moritu in credinti'a si in convingerile loru, pre cari le-au fostu imbratisiatu si le-au marturisitu. — Toti acesti'a cautau o patria.....“

Stramosii nostri Romani avéu o patria mare, si ne cucerisera si noa alt'a destulu de mare si inzestrata cu tote darurile naturei, ni au intaritu-o, ni-au imbogatitu'o, ni-au infrunsetiat'o si ni-au lasat'o ca mostenire dimpreuna cu credinti'a si cu aspiratiunile loru. Noi inse in biseric'a nostra n'amu consacratu memori'a loru, nu virtutile loru, nu suferintiele, nu sacrificiele loru, nu credinti'a nici aspiratiunile loru. In consecintia cu acestea — consciinti'a nationala a slabitu cu incetulu, fiii s'au sfasiatu, puterea a scadiutu, era marea patria, patri'a — potemu dice si noi — a „poporului lui Ddiu“ vai! s'a sfarimatu ca unu unu zidu carui'a lipsindu-i cimentulu, si-a pierdutu consistinti'a, ca unu vasu, carui'a lipsindu-i cercurile, dogele i-s'au imprastiatu in tote partile.

La XI. 23—25. Santulu apostolu Pavelu catra Evrei continua: „Prin credintia Moise facendu-se mare, n'a voitu a se numi fiulu fiicei lui Faraonu, voindu mai bine a suferi cu poporul lui Ddiu decâtu a gustá placerile peccatului cele trecátore.“

Si poporul nostru avut'au Mosii sei; memori'a loru inse n'au introdus'o ca Evreii in sant'a biseric'a; amu dat'o uitarii; pentru-ca nu erau Evreii; ni-ama sfiitu a ii lua ca tipuri de virtuti religiose, dora pentru-ca erau Romani si ca Romani aru fi fostu — Dómne iérta-ne! — profani! ? — Pentru acést'a fara credintia fara aspiratiuni sante fiindu multi din fratii nostri, au preferitu si preferu anca a gustá placerile cele trecátore ale peccatului, de-cátu a suferi cu poporul. Ei preferu a-si renegá origine, credintia, promisiuni séu aspiratiuni sante, voindu mai bine a stá chiar si ca inimei in protiva poporului. Aceste nu suntu virtuti, firesce; sunt inse fatale consecintie, oribila resbunare.

„Si ce voi mai dice“, continua santulu apostolu Pavelu (Evrei XI. 32); caci nu mi-ajunge timpulu a spune de Gedeonu, si de Baracu, si de Samsonu, si de Ieftae si de Davidu si de Samuilu si de proci, cari prin credintia au biruitu regate, au lucratu dreptate au castigatu promisiunile.“

Ore poporul românú nu si-a avutu Gedeonii, Baracii, Samsonii, Ieftaii, Davidii, Samuilii si invetiatorii sei?

Si Romanii au avutu barbati, cari au astupatu gurele leiloru, cari au stinsu puterea focului au sca-

patu de ascutitulu sabiei, cari au fostu puternici in resbele, cari au intorsu armatele inamiciloru in fuga. Au avutu Romanii si femei, cari prin inviere au primitu pre mortii loru copii, multi Romani au fostu schiginiti fara sperantia de scapare numai ca se póta dobândi unu viitoriu mai bunu pentru urmasii loru. Fost'au in némulu romanescu destui, cari au primitu ispitiri de batjocuri, de lantiuri si de inchisóre, cari au fostu ucisi, cari au fostu taiati cu ferestreulu (cu rot'a) cu sabi'a (Evrei XI. 32 s. f.) Multi Romani de de cari lumea nu era démna, au fostu esilati, au ambulatu in cojece si in piei de capre, in lipse necajiti, reu tractati, multi au ratacitu prin pustii si prin munti si pesteri.

Si toti acesti'a fiindu Romani fiindu din némulu nostru, ne-amu temutu si ne temema a profaná print'insii, prin cultulu memoriei loru biseric'a si religi'a.

Dumnedieule, tare ne-amu abatutu; dar tare ne-ai si pedepsitu!

Astadi fórte pucieni séu nime nu mai va a rabdá ispite pentru credintia si aspiratiunile viitoriului nationalu; din contra multi gasescu sute si mii de preteceste, pentru cari s'au abatutu, pentru cari netreb-nici s'au facutu.

Si tote acestea pentrucá legatur'a intre noi si intre stramosii nostri nu s'a consacratu de biseric'a cu pietatea si cu santieni'a detorita; ci privindu ii de profani, aspiratiunile loru au caditu in desvetudine si degenerarea a inceputu a prinde radeaine.

Cum deci se voru deseversí intru noi stramosii nostri de pia memoria, déca biseric'a nostra ii ignoreza tienendu-i de profani!? Cum ne vom deseversí noi intru stranepotii nostri; déca densi in celu mai santu locasiu alu adunariloru loru ne voru tiené de profani si ne voru ignorá!? — Se li lasamu si noi totu mai departe o asemenea deprindere gresita? Acest'a ar' fi unu peccatu strigatoriu la ceriu!

A repará deci o astfelu de neajungere, carea a si recitu pre poporul credintiosu de catra sant'a biseric'a si la asvêrlitu in braciile decadintiei, este chiamarea Santiloru Parinti Episcopi actuali, caror'a li-dedieu cu profunda veneratiune fiésca aceste síre.

Acestoru Pré-Santiti li-este rezervatu glorificarea si recunoscinti'a generatiuniloru viitóre, caci au fostu cei d'antaiu, cari intielegandu spiritulu invetiatoriloru Marelui Apostolu alu religiunei Omului — Ddiu, le-au urmatu in praesa, au rapitu din lumea profana — ce era santu: memori'a fapteloru gloriose, a virtutiloru, suferintieloru, credintiei si aspiratiuniloru stramosiloru, mosiloru si parintiloru nostri, le-au concediatu bisericiei, ca aci de pe amvonu pururea in totu anulu la Duminecele loru se se vestésca poporul spre a nutri si desvoltá in acésti'a consciinti'a trecutului si a viitoriului seu.

Reciti'a 1884.

Ionu Simu,
invetiatoriu.

In legatura cu corespondinti'a nostra din numerulu trecutulu din **Sicláu** ni se scrie: In 7/19 l. c. s'a facutu oculat'a oficiósa asupra bisericiei de acolo. Comissiunea constatória din inginierulu de statu *Arseniu Petroviciu*, pretorele cercualu *Carol Szentes* si asesorulu referinte consistorialu *Davidu Nicóra* — n'a aflatu nici umbr'a pericolului de surupare, din contra — edi-

ficiulu bisericeii de-si vechiu — s'a constatat a fi într'o stare solida si trainica. Crestinii, consternati de nedreptatea ce li s'a facutu in diu'a de anulu nou, — s'au adunatu in numeru mari-sioru se audia verdictulu legalu; si acel'a-si pre-tore, carele pe temeinelu unei aratari false a datu ordinu a se inchide biserice'a tocmai in serba-tórea anului nou, — a trebuitu se enuncie verdic-tulu in fati'a antistíei comunali rusinate si in fa-ti'a poporului scarbitu de cele ce s'au petrecutu fatia de sant'a loru biserica. — De aru intie-lege odata cei-ce ambla pe cai strembe, cà pa-tim'a e reu consiliariu, adese conduce pre omu in gróp'a, ce o sêpa altui'a.

Unu crestinu.

Dela diet'a tierii.

Miercurea si Joi'a trecuta se desbatu in diet'a tierii budgetulu ministeriului de culte si instructiune publica, din care estragemu urmató-rele momente mai insemnate :

La desbaterea in generalitate *Irányi Dá-niel* ca si in toti anii asia si într'acést'a cu in-datinatulu seu focu oratoricu a propusu si mo-tivatu urmatoriulu proiectu de resolutiune: „Mi-nistrulu culteloru si instructiunei publice se 'n-druma a substerne unu proiectu referitoriu la deplin'a libertate religiuara.“

Ministrulu *Aug. Trefort* combate propunerea din mai multe puncte de vedere; într'altele dice, cà dinsulu n'ar fi in stare a esecutá o astfelu de lege, pentru cà ea in Ungari'a ar fi neese-cutabila. Din punctu de vedere a liniscei si a pacii inca e indemnatu oratorulu a respinge pro-iectulu „Potu se vine din Rusi'a nihilisti, — dice densulu, — din Germani'a socialisti, ca se predice pre strade invetiaturile loru. Societatea magiara si statulu magiaru in care suntu atâte elemente centrifugale, n'ar poté perseverá acestu esperi-mentu si de alta parte ce ar dice dlu propunetoriu, déca unu dominicanu ori francis-canu s'ar presentá in vre-o comuna protestanta, ca se cástige proseliti? Déca l'ar bate, dóra in-tr'adeveru ar' si meritá acést'a.

„De altmintrea repetu, — continua minist-rulu — cea ce si de alta data am disu, cà de si nu dorescu inarticularea religionaria prin o lege speciala, — pentru confesiunile, a caroru invetiaturi nu vinu in contrastu cu interesele sta-tului magiaru, sum tot'd'anna gata a substerne proiectu de lege; baptistii inse, la cari Dlu propunetoriu se provóca cu atât'a predilectiune, — n'au organismu bisericescu. Stimezu eu pre plu-gariu si pre maiestru, déca elu si-cuprinde lo-culu ce i-se cade, nu-lu potiu inse considerá de preotu si de Episcopu, càci spre acést'a nu este

chiamatu“. *Hermanu Otto* apera propunerea lui *Irányi*, desi nu consentiesce intru tóte cu elu. Intr'altele dice cà si densulu apartiene agnosti-ciloru; nu crede cà omulu sè fia creatu spre calamitati si neajusuri, precum dice, cà credu multi de alte confesiuni. Statulu si societatea suntu in dreptu a provocá tóte confesiunile ca se arete déca principiile loru nu se ostescu cu iubirea deobligatóre catra deaprópele si cà nu punu pedici intru implinirea detorintieloru ceta-tienesci si omenesci. Déca confesiunea arata a-cést'a, 'naintea oratorului cele-lalte suntu numai ceremonii, pre cari dènsulu nu le privesce de esentiale, ci numai de aparere esterióra a unei institutiuni.

La votare, propunerea lui *Irányi* s'a respinsu.

Trecandu la *desbaterea speciala*, *Ugron Gá-bor* la positiunea Universitatii reg. din Buda-pest'a cu 367,460 fl. dechiara cà consemte cu comisiunea financiara, care n'a primitu in budgetu salariile profesoriloru dela facultatea teologica. Aproba acést'a si pentru acea, cà intre impregiurarile actuali candu se ivescu diferentie nepla-cute intra regimu si prelatii catolici, — nu e tim-pulu sè se ventileze si sè se discute asupra ces-tiunei fundului studiiloru; intru apretierea ces-tiuniloru de acést'a natura, guvernulu ar' fi con-dusu de umilirea de care s'a indatinatu, au de politic'a revansei au de dorinti'a de pactare.

Ministrulu *Trefort* raspunde si la insinuarile aceste si majoritatea casii primesce positiunea dupa cum au substernut'o ministrulu.

La competintiele personalului dela universi-tatea din Clusiu cu 157998 fl. érase

Ugron Gábor a aflatu gravanime. In cu-ventarea sa dice, cà in arangiammentulu universitatii suntu multe scaderi; n'are salonu pentru esamene, n'are aula, facultatea filosofica consta numai din 5 chilii, cea de medicina plane neprovediuta dupa cum se cade; n'are spitalu nici clinica, institu-tulu de sectionare in asia stare incatu cu septe-manele intregi nu suntu într'ensulu cadavre. Biblio-tec'a universitatii anca o afla oratorulu de ne indestulitóre; cele 12 mii ce pan'acuma s'a spe-satu pentru dens'a dice, cà suntu pré putiene. Salariile profesoriloru necorespondietore, 2300 fl. pentru unu profesoru ordinariu nu e remun-eratiune potrivita.

Ministrulu *Trefort* recunósce, cà la univer-sitatea din Clusiu suntu multe scaderi, pre cari inse densulu se va silí a le indreptá; — cu re-ferintia la biblioteca — afla totusi, cà cu 4000 fl. pe anu se potu indestulí Clusienii.

Herman Otto aflu, cà ministeriulu culteloru speséza prea multi bani pe edificiele culturali. O tíera bogata nu speséza mai multu in pro-portiune; si-esprime dorinti'a, cà ministrulu la

edificările ce va întreprinde în viitoriu, se fia cu privire la scopu și se nu dee locu lucului.

Positiunea nefindu atacata, sè votéza după cum s'a propusu.

Viindu la ordine *academi'a de drepturi din Sibiu*, totu

Ugron Gabor afla că acésta academi'a e superflua; 55 elevi suntu prea pucini pentru unu astfelu de institutu sustienutu pe spesele statului și care nu corespunde intereselor și ideei de statu.

Ministrulu *Trefort* și în punctulu acést'a asicura pre *Ugron* că dorinti'a lui se va realizá; pana acuma n'a voitu se dee ansa sasiloru a se vaierá în lume, că și acestu pasiu ar fi intentionatu în contra loru.

La „*scólele medie de statu*“.

Deputatulu *Somsich Pál* reclama completarea gimnasiului din *Kaposvár* — prin clas'a a sieptea și a opt'a.

Ministrulu promite.

Deputatulu *Simonyi Iván* cere completarea gimnasiului din *Magyar-Ovár*.

Ministrulu și aicia mai promite dóue clase.

La „*scólele medie confessiunali*“

Deputatulu *Jos. Vidliczkay* intréba că de-ce sub positiunea acést'a ocure numai 15 mii și că destulu e atât'a?

Ministrulu respunde, că pana acuma sum'a se vede a fi destula; institutele confessiunali, cari sub óre-si-careva conditiune primescu ajutoriu dela statu, se indestulescu cu sum'a acést'a; e posibilu inse că pe viitoriu ea se crésca mai pe atât'a.

La „*preparandii*“

Deputatulu *Vidovics György* face urmatoriulu proiectu de resolutiune: „Cas'a indruma pre ministru, ca anca sub decursulu anului acestui'a se institue cate o catedra de liturgica și de rituale romana, serba și ruthena pela preparandiele de statu din tienuturile deosebite ale tieriei, spre care scopu sè se prelimineze în budgetu pentru câte o catedra 800 fl.“

Ministrulu nu primesce propunerea pentru-că nu se semte obligatu a se îngrijí de confessiuni în modu ca acést'a.

Cas'a nu primesce proiectulu lui *Vidovics*.

Pentru trebuintiele *invetiamentului poporalu* s'a votatu unu milionu, mai multu cu 60 mii decâtu în anulu trecut.

Asijderea s'a votatu sum'a de 500 mii pentru scólele din comitatele marginasie, despre cari am tractatu în numerulu trecut. — Sumele cerute pentru institutul surdo-mutiloru din *Vác*, pentru museulu nationalu ungurescu, pentru celu de industria, monumente istorice scl. — s'au votatu tóte dupa cum le-a propusu ministrulu.

Tipiculu septemanei.

În septaman'a viitoria nu ocure nemica straordinariu în tipicu; dumineca în 22 Ianuariu se va octí evangeli'a lui *Zacheiu*.

D i v e r s e.

* **O fapta filantropica** a avutu locu în diu'a ajunului de *Craciunu* în localitatea societati *„Progresulu“* déjà infintiată în *Aradu*, carea societate — conformu statutelor sale, — într'altele are de scopu și ajutorarea. Membrii acestei societati au datu semne de viétia, au aretatu că voiescu a progresá. — Sectiunea corului și a ajucatoriloru din acést'a societate la 29 Iuniu 1883 a arangiatu în paduriti' orasiului o petrecere de véra, din alu carei venitu jumetate s'a destinatu pentru ajutorarea eleviloru seraci inse talentati, procurandu-li-se vestminte și incaltiaminte. Ca se aiba bucuria pe câtu se póte mai mare atâtu elevii, câtu și parintii loru, s'au facutu îngrijiri, că în diu'a de ajunu sè se impartiasca eleviloru aceste vestminte și incaltiaminte. După celebrarea santei liturgii, în diua amintita, 8 elevi din scól'a centrala din *Aradu*, 8 de la scól'a din suburbulu *Pernév'a*, și 4 elevi din scól'a aflatória în suburbulu *Aradu-Sieg'a*, sub conducerea invetiatoriloru în frunte cu Prea Onoratu Domnu Protopresbiteru-parochu *Ioanu Russu* ca delegatulu presidelu impedeatu prin morbu, epítropulu primariu *Demetriu Iorgoviciu*, mai multi fruntasii din comuna si parintii eleviloru premiandi, — amu intratu în localitatea societati, și dupăce Prea Onoratu Domnu Protopresbiteru-parochu si-a terminatu vorbirea adresata a) catra membrii societati, indemnandu-ii a imbratisá și a spriginí cu caldura societatea, a carei devisa este progresulu și ajutorarea; b) catra parintii și elevi, indemnandu-ii pre acei'a a-si tramite copiii la scóla, ér pre acesti'a a desvoltá diligintia în invetiatura și a avé portare buna. — Impartindu-li-se numai decâtu vestmintele, atâtu parintii, câtu și elevii s'au indepartatu pe deplinu satisfacuti. Pentru acést'a fapta filantropica, invetiatorii din *Aradu*, în numele eleviloru premiati, și în loculu parintiloru acestor'a, aducu cea mai profunda multiamita membriloru acestei societati.

* **Dlu profesor** *Dr. Petru Piposiu* aséra a tienutu prelegere publica despre „*Scóla*.“ Publiculu coadunatu l'a ascultatu cu placere si cu atentiune încordata. Din bunavointi'a dlui disertante suntemu în placut'a pusetiune a anunciá, că disertatiunea va fi publicata în fói'a nóstra; nu ne indoimu, ca va face acela-si efectulu la cetitori ce a produsu și la ascultatori, cari cu aplause prolongite au remuneratu eruditunea autoriului.

* **Statisticu**. În parochi'a romana gr. or. din *Aradu* sub decursulu anului trecut s'au botezatu 272 prunci, au reposatu 259, s'au cununatu 45 parochi. — Dintre cei botezati 62 suntu dela mame venite din alte parochii, parte ca diuasie, parte servitóre; éra dintre cei reposati 84 au moritu în spitalulu comitatului, cari asijderea suntu din alte parochii. În insasi parochi'a *Aradului* crescamentulu e 35 suflete.

În *Oradea-mare*, în parochi'a romana gr. or. dela chramulu „*Adormirei*“ s'au nascutu 72, au reposatu 30, s'au cununatu 13 parochi. Acést'a parochia consta din 554 suflete, casele sale proprie au 68 familii.

* **Patriarchulu Constantinoplei** — *Achimu III* anca nainte de serbatorile *Craciunului* a abdisu, fiindca sultanulu s'a încercatu a-lu strimtorá din

unele privilegii ce le-a avutu pana acuma referitória la administrarea bisericeii si scólei. — Se crede cá la intrevinerea Russiei, va disparé incordarea intre sultanu si patriarclu.

* **Dlu Leontin Simonescu**, fostulu vice-comite in comitatulu Carasiu-Severinu, septeman'a trecuta fu alesu cu aclamatiune de deputatu dietalu pentru cerculu Boesiei.

* **Explodarea unei bombe in teatrulu din Craiova.** O trupa de actori israeliti a datu representatiuni teatrale in Craiova, candu de odata se aude o puternica detunatura pe galeria. Erá esplodarea unei bombe. Se dá cu socotéla ca actulu ar' fi unu atentatu antisemiticu, comis de nnu „Olteanu“. Oltenii precum se scia, facu mare concurentia ovreiloru.

* **Se cautá spre cumperare actiuni de a institutulu de creditu „Albin'a“ din Sibiiu.** Adresele in asta privintia sê se faca in epistóle francate sub „D. B.“ Temesvár (Stabs Gebäude, Thür 34.)

* **Oferte pentru seminarulu diecesanu din Aradu.** Prin clericii Nicolau Mladinu si Iustinu Iancu s'a colectatu 764 fl. Curticiu a contribuitu Moise Bocsianu 40 fl. Moise Mladinu 100 fl. Dlu Georgiu Rocsinu 100 fl. Demetriu Tamasdanu 60 fl. Florianu Cióra inv. 50 fl. ved. Ecatarin'a Negru 50 fl. Vasiliu Mironu 10 fl. Dn'a Iuliana Boesianu 10 fl. Simeonu Negru 5 fl. Petru Borsanu 2 fl. Bulboca Dalfu 2 fl. Pavelu Tunoiu 2 fl. Ioanu Taucianu 1 fl. Ioanu Mladinu 20 fl. Tóder Bulboca si Mari'a Lucaciu cu câte 5 fl. Stefanu Ispravnicu 6 fl. Georgiu Radnianu 20 fl. Chisineu a contribuitu Dlu Mihaiu Veliciu advocatu 50 fl. deja pnblicate Ioanu Cornea protopresh. 10 fl. Dlu Bozganu 10 fl. Iuliu Russu 5 fl. Georgiu Mladinu 5 fl. Ioanu Micul'a 1 fl. Erdeisiu, a contribuitu Ioanu Lele 5 fl. Ioanu Dascalu 2 fl. Zarandu, a contribuitu Iuliu Bragea preotu 40 fl. Vasiliu Olariu 2 fl. Mitru Varg'a 1 fl. Cínțeiu, a contribuitu Georgiu Morariu 2 fl. Bonta Alexa 1 fl. Blaga Ioanu 1 fl. 50 cr. Gavrilu Iencusiu 1 fl. Ioanu Iancu preotu 20 fl. Ioanu Dem'a 5 fl. Macea, a contribuitu Dlu Nicolau Petrilla 40 fl. Dn'a ved. Ann'a Porumbu 10 fl. Dsióra Ersili'a Petrilla 5 fl. Dn'a Sof'a Opre 10 fl. Sidoni'a Opre 5 fl. Georgiu Crisianu, Stefanu Popoviciu, Mihaiu Angelin'a, Moise Sfátu, Pant. Sfátu, Mihai Secui, ved. Iulian'a Petrilla, Mariuti'a Fonau, Mihaiu Pascina, Ioanu Tolanu, Andreiu Crisianu, Sid'a Crisianu, Pavelu Borbiru, Vasiliu Secui, ved. Iulian'a Teodosie, Ioanu Grosianu, Ioanu Tarabonti, Iacobu Deacu si Petru Siandoru cu câte 1 fl. Ioanu Motiu, Petru Stubei si Vasiliu Crisianu cu câte 2 fl. ér ceilalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. In naturalie a contribuitu mai multi credinciosi din comunele anumite de totu cu 122 $\frac{5}{8}$ vici greu si 9 vici cucuruzu. Micalae'a, 488 fl. 25 cr. la cari a contribuitu S. biserica 200 fl. Dlu Ioanu Cióra preotu 100 fl. Dlu Ioanu Monti'a preotu 100 fl. Savu Bugariu inv. 25 fl. R. Liviu Papu inv. 30 fl. Georgiu Mihutiu, Savu Popoviciu, Mitru Siculanu, Nutiu Capitaniu, Nutiu Chati, Savu Plevaciu, Teodoru Alexa, Georgiu Drameanu, Petru Sirianu, Buzianu Ilie, G. Popoviciu, Urlea Rancu si Ioanu Mitru cu câte 1 fl. ér ceilalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici, cu naturalie a contribuitu mai multi credinciosi in sume de 3 si jumătate mesuri grau. Nadabu, 117 fl. 70 cr. si naturalie 11 si jumătate sinice grau, la cari a contribuitu s. biserica cu 20 fl. Ioanu Ardeleanu 20 fl. Ioanu Popoviciu si Georgiu Crainicu ambii preoti cu câte 15 fl. Demetriu Albiciu si Ioanu

Goldisiu cu câte 10 fl. Ioanu Busté 3 fl. Ant. Cicariu si Elisa Busté cu câte 2 fl. Luca Oradanu, Florea Ardelénu, Ioanu Cicariu, Florea Ardelénu, An'a Incicasiu, Teodoru Ardelénu, Ioanu Chirillo, Simeon Cicariu, Nicolau Cicariu, Laurentiu Busu, Toader Danu, Nicolau Motiu, Nicolau Oradanu, Georgiu Motiu Salamon Zauber si Ioanu Cicariu sen. cu câte 1 fl. ér Carol Telczer cu 1 fl. 50 cr. ér ceilalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. Dlu Elia Dogariu inv. in Aradu si soci'a 20 fl. B. Comlosiu, a mai incursu dela mai multi credinciosi in naturalie 6 centenarie metrice cari s'au vindutu cu 42 fl. 60 cr. Odvosiu, a incursu 23 fl. 70 cr. la cari a contribuitu preotulu Ioanu Belesiu 20 fl. ér ceilalti dela credinciosi in sume mai mici. San Mihaiulu Romanu 300 fl. la cari a contribuitu comun'a politica cu 200 fl. ér s. biserica cu 100 fl. O. Homorogu 40 fl. 53 cr. la cari a contribuitu s. biserica 10 fl. preotulu Georgiu Cosma 10 fl. Gavrilu Ciór'a inv. 3 fl. Gavrilu Costa 2 fl. Flore Vasca, Vasiliu Vasca, Nicolau Lezeu si Revoczky Károly not. câte cu 1 fl. din naturalie a incursu 8 fl. 75 cr. ér restulu dela mai multi credinciosi in sume mai mici. Jadani, s. biserica cu 200 fl. Husaseu, 117 fl. 50 cr. la cari a contribuitu s. biserica cu 40 fl. cultulu cu 15 fl. Famili'a preotului Vaida 40 fl. Topay D. si Flore Vaida cu câte 2 fl. Iuliana Nagy, Ginzer János, Florea Miclea, Pavelu Turla, Ioanu Budurénu, Ioanu Buibasiu si Georgiu Balintu cu câte 1 fl. ceilalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. Mandrucu 49 fl. la cari a contribuitu s. biserica 10 fl. din fondulu scólei 10 fl. Sigismund Bozganu preotu 10 fl. Flóre fia preotului Bozganu 5 fl. Georgiu Bozganu si Georgiu Rugeanu câte cu 2 fl. Ioanu Medescu si Mihaiu Ducanu cu câte 1 fl. George Rugeanu cu 50 cr. din vinderea naturalieloru a incursu 7 fl. 50 cr. au mai incursu de nou din Smlacu dela mai multi credinciosi 1 fl. 50 cr. Hasiu 18 fl. 10 cr. la cari a contribuitu s. biserica cu 10 fl. Dimitriu Mihutiu parochu 5 fl. Nicolau Cristofa 1 fl. ér ceilalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. Dlu Teodor Filipu adm. protopopescu 100 magi metrice varu. Dlu Ioanu Bibescu negutiatoriu in Mezö-Telegd 100 magi metrice varu. Din opidulu Pancot'a 40 fl. 50 cr. la cari a contribuitu famili'a Simeon Buda cu 10 fl. Lazaru Nichi jude 4 fl. Ignatiu Pavloviciu 3 fl. Constantin Pavloviciu, Ioanu Dragalina, Teodora Buda, Theodor Cernea, Ioanu Chebeleu, Georgiu Lodomnu si I. Mercuti. din Seleusiu cu câte 1 fl. ér ceilalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. Labasinti 9 fl. la cari a contribuitu s. biserica 6 fl. Lazaru Popoviciu si Avramu Giurgescu cu câte 1 fl. ér ceilalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. Rosi'a 65 fl. la cari a contribuitu s. biserica cu 50 fl. Dlu Georgiu Bodea preotu 10 fl. Terentiu Popa inv. 4 fl. Stefanu Lazaru 1 fl. comun'a Aldesti 200 fl. spesele cultului. Chertisiu 10 fl. la cari a contribuitu preotulu Stefanu Damaschinu 5 fl. ér epit. Meletiu Hod'a 5 fl. Govosdia 38 fl. 20 cr. la cari a contribuitu T. Mihulin parochu 10 fl. Augustin Mihulin 6 fl. Stefanu Barbateiu 5 fl. Gru'i'a Ticu si Ilic'a Gavrilu cu câte 2 fl. Vasiliu Fauru, Ivantiu Ilic'a, Teodor Vesa, Vasiliu Ardelénu, Georgiu Mihulin, Nicolau Ilic'a si Iancu Mihulin cu câte 1 fl. ér ceilalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. (Va urmá.)

Ignatiu Papu, secret. consist.

POSTA REDACTIUNEI.

Mai multora domni, cari ne-au onoratu cu pretioșele loro scrieri, li aducemu multamita si ii rogamu se nu iee in nume de reu deca operatele densiloru, pentru angustimea spatiului de care dispunemu, voru aparé in fôia nôstra succesive si mai tardior.

Dlui **S. P.** Am cetitu epistôla D'ale si pricepemu necazulu pentru corespundint'a publicata. Redactiunea n'a facutu observari la ea, pentru cã inviniurile asupra notariloru romani — sunt cam generali; strainii sunt mai prevenitori si deca ar fi chiar vatematori, dela ei nu potemu luã in nume de reu — pentru cã suntu streini. Dela ai nostri asteptãmu mai multa bunavointia decãtu dela straini. — Unui notariu de alta confessiune nu credemu se-i fia picatu in minte ca se inchidie o bisericã; — alu nostru a indraznitu acést'a. — Prin observarea acést'a nu dicemu cã intre preoti n'aru fi destui, cari se vatem regulele sociali chiar si bunacuvinti'a, — nici aceca nu tragemu la indoieia, cã intre notarii comunali romani n'aru fi destui barbati intiepti si cu semtiuri bune catra bisericã si catra poporu.

C O N C U R S E .

Nr. 1521 S. 1883

Pe teritoriulu subsemnatulu Consistoriu, se afla vacante urmatorele statiuini invetiatoresci.

I. In cerculu inspectoralu alu Oradii mari:

1. *Felcheriu*, cu salariu de 40 fl. 10 cubule de grau $\frac{1}{2}$ sesiune de pamentu. quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
2. *Sentelecu*, cu salariulu 100 fl. 8 cubule de cucuruзу, $\frac{1}{2}$ sesiune de pamentu quartiru in natura cu gradina de legume si veniturile cantorali.
3. *Tasiadu*, cu salariu de 50 fl. 12 cubule de cucuruзу sfarmatu, $\frac{1}{2}$ cubule de fasole, 9 orgii de lemne, 150 portii de fenu, 150 fuióre, quartiru liberu cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
4. *Dernisiór'a*, cu salariu 30 fl. 12 cubule de cucuruзу sfarmatu, 10 iugere de pamentu estravilanu. quartiru in natura cu gradina de legumi, si veniturile cantorali.
5. *Brusturi*, cu salariu de 45 fl. 3 cubule de grâu, 10 iugere pamentu estravilanu, quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.

II. In cerculu inspectoralu alu Pestesiuului:

1. *Belnac'a*, cu salariu de 120 fl. 5 iugere pamentu estravilanu, quartiru in natura, cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
2. *Bulzu*, cu salariu de 160 fl. 6 orgii de lemne cu quartiru liberu si gradina de legumi.
3. *Damosiu*, cu salariu de 100 fl. quartiru liberu cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
4. *Loreu*, cu salariu de 100 fl. quartiru liberu cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
5. *Pestesiu*, cu salariu de 50 fl. 20 cubule de bucate, quartiru liberu cu gradina de legumi si veniteile cantorali.
6. *Siuncușiu*, cu salariu de 160 fl. quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
7. *Picleu*, cu salariu de 120 fl. 4 cubule de grau, 4 cubule de cucuruзу, 4 orgii de lemne, quartiru liberu cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
8. *Remetiu*, cu salariu de 120 fl. quartiru liberu cu gradina de legumi si veniturile cantorali.

III. In inspectoratulu Timc'a:

1. *Forosigu-Hodisiu*, cu salariu de 170 fl. 4 cubule de grau, $\frac{1}{2}$ cubulu fasole, 6 orgii de lemne, curtiru in natura si veniturile cantorali.
2. *Osiandu*, cu salariu de 50 fl. 15 cubule de bucate, 130 portii de fenu, 4 orgii de lemne, — cuar-

tiru liberu cu gradina de legumi si veniturile cantorali.

3. *Miersigu*, cu salariu de 60 fl. 10 iugere de pamentu estravilanu, 16 cubule de bucate, 1 capitia de fenu, 4 orgii de lemne, quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.

4. *Valea-mare*, Miheleu, cu salariu de 32 fl. 12 cubule de bucate, 100 portii de fenu, $\frac{1}{2}$ cubulu de fasole. 4 orgii de lemne, quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.

IV. In inspectoratulu Beliului:

1. *Dumbraviti'a de codru*, cu salariu de 200 fl. quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
2. *Grosi*, cu salariu de 60 fl. 12 cubule de cucuruзу sfarmatu, quartiru in natura cu gradina de legumi, 200 portii de fenu, 10 orgii de lemne si veniturile cantorali.
3. *Hasimasiu*, cu salariu de 60 fl. 7 cubule de grau, 7 cubule de cucuruзу, 100 portii de fenu, 6 orgii de lemne, quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
4. *Mareusiu*, cu salariu de 50 fl. 4 cubule de grau, 5 cubule de cucuruзу, quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
5. *Capeln'a*, salariu de 60 fl. 6 cubule de grau, 6 cubule de cucuruзу, $\frac{1}{2}$ cubulu de fasole, 5 orgii de lemne, cortelu in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
6. *Susagu*, cu salariu de 96 fl. 14 cubule de bucate $\frac{1}{2}$ grau, $\frac{1}{2}$ cucuruзу, un'a portie de fenu si un'a portie de paie dela fiecare numeru, 8 orgii de lemne, quartiru liberu cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
7. *Siadu-Rogozu*, cu salariu 100 fl. 18 cubule de bucate, $\frac{1}{2}$ grau, $\frac{1}{2}$ cucuruзу, 8 orgii de lemne, 1 portie de fenu dela totu numerulu, quartiru liberu cu gradina de legumi si o gradina pentru canepa.

V. In inspectoratulu Beiusiului:

1. *Dobresci*, cu salariu de 90 fl. 10 cubule de bucate, 6 orgii de lemne, quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
2. *Crancesci*, cu salariu de 80 fl. 10 cubule de bucate, 6 orgii de lemne, quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.
3. *Seucani*, cu salariu de 126 fl. 8 cubule de cucuruзу, 120 portii de fenu, 120 fuióre, 8 orgii de lemne, quartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantorali.

VI. In inspectoratulu Vascaului:

1. *Seudu-Ferice*, cu salariu de 100 fl. 5 Cubule de grau, 3 cubule de cucuruзу, 1 cubulu de fasole, 180 de portii de fenu, 180 fuióre, 8 fonti de lumini, orgii 8 de lemne, quartiru in natura cu gradina de legumi.
2. *Sebisiu*, cu salariu de 60 fl. 8 cubule de grau, $\frac{1}{4}$ cubulu de fasole, 4 fonti de lumini, 6 orgii de lemne, quartiru liberu cu gradina de legumi.

Recurentii pentru vre-un'a dintre aceste statiuini au se-si trimita rogarile sale numai decatu la subsemnatulu Consistoriu in Oradea-mare (Nagy-Várad).

Oradea-mare, 29 Decemvre, 1883.

Consistoriulu gr. or. oradanu.